

**Kokoomuksen valtuustoryhmä
Kaupunginvaltuuston kokous
26.8.2009**

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja muut läsnäolijat!

Talouden tasapainottaminen vaatii vaikeita ratkaisuja!

Talouden pahin taantumavaihe on jäämässä taakse. Elpyminen tulee kuitenkin tänä ja vielä ensi vuonnakin olemaan hidasta ja vaivalloista. Kuntatalous ei ole selvinnyt talouden myllerryksistä kolhuitta. Pitkän ja vahvan korkeasuhdanteen aikana ei pystytty varautumaan talouden taantumiaan.

Kaupungin kumulatiiviset alijäämät ovat vuoden 2008 lopussa liikelaitokset mukaan lukien noin 14,3 miljoonaa euroa. Kainuun maakunta –kuntayhtymän alijäämistä Kajaanin osuus on vuoden 2008 lopussa noin 4,8 miljoonaa euroa. Kaikkiaan alijäämiä on siis 19,1 miljoonaa euroa maakunnan alijäämät mukaan lukien. Vuoden 2009 talousarvio on alun perin laadittu 379 000 euroa ylijäämäiseksi. Kesäkuussa muutetun talousarvion alijäämä on jo 3,8 milj. euroa. Heinäkuun 2009 talouskatsauksen mukaan tilinpäätös tulee kuitenkin olemaan vähintään viisi miljoonaa euroa alijäämäinen, koska verotuloja ei kerry ennakoitusti talouslaman vuoksi.

Lainakanta liikelaitokset mukaan lukien on 67 milj. euroa. Koko konsernin lainakanta on 158 milj. euroa. Ns. korjausvelkaa kaupungilla on 30 milj. euroa, koska olemassa olevaa kiinteistökantaa ei ole pystytty kunnostamaan ja uudistamaan riittävästi.

Vanhat alijäämät on katettava ja talous on saatava tasapainoon. Kaupungin toimintojen kulurakenne on selvästi liian raskas verrattuna käytettävissä olevaan verorahoitukseen ja tuloihin. Jotta kaupungin talous ei ajaudu hallitsemattomaan syöksykierteeseen ja velkaantumiseen, talouden tasapainottamiseksi pitää ryhtyä erityistoimenpiteisiin.

Talouden tasapainottaminen ei ole mahdollista ilman rakenteellisia uudistuksia ja sitä kautta menojen kasvun hidastamista suunnittelukaudella. Talouden tasapainottaminen edellyttää sekä toiminnan kehittämistä että menojen karsintaa niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä.

Kuntalaiset ovat osallistuneet tulevaisuuden tekemiseen ja kertoneet mielipiteensä lehtien palstoilla, sähköpostilla ja keskustelufoorumissa siitä mistä Ka-

jaanin kaupunki voi säästää ja mistä ei. On hyvä, että kaupunkilaiset ovat ottaneet kantaa ja väki on lähtenyt liikkeelle. Tämä kertoo siitä, että ihmiset eivät ole välinpitämättömiä siitä, mitä heidän omassa yhteisössään on tapahtumassa. Asioiden vastakkain asettelua on kuitenkin syytä välttää. Talouden ongelmat vauhdittavat muutosten välttämättömyyttä. Muutos on myös mahdollisuus. Olemassa oleva olotila ei ole enää vaihtoehto. Me elämme muutos- ja murrosvaihetta, jossa kyseenalaistetaan monet entiset toimintatavat. Saneerausprosessista ei saa tulla organisaation päästrategiaa.

Kajaanin kokoomus ja kokoomuksen valtuustoryhmä kannattavat kaupunginhallituksen 2.6.2009 hyväksymää talouden tasapainottamisohjelmaa 2010 – 2016. Se noudattelee aika pitkälti selvitysmies Risto Brunoun tekemää esitystä. Tuloveroprosentin nostaminen on viimeinen työkalu, jota tulee käyttää. Sitä ennen on esim. selvitettävä maakuntahallinnon rahoitukseen liittyvät kysymykset. Kokemuksesta tiedämme, että tuloveroprosentin nostamisesta saatava hyöty sulaa muutamassa vuodessa.

Perustehtävän kannalta tarpeeton pääoma ja omistus on vapautettava perustehtävän tukemiseksi ja kehittämiseksi. Ennen luopumista on kuitenkin tehtävä tarkat selvitykset omistuksen todellisista arvoista ja vaihtoehtoisista tuotoista. Pelkät heitot kymmenistä miljoonista eivät riitä.

Menestyminen muuttuvassa toimintaympäristössä edellyttää innovatiivisuutta, riskinottoa, uutta ajattelua ja rohkeutta luopua vanhoista toimintatavoista. Huolimatta välillä synkistä mielialoista kaupungin tulee jatkuvasti panostaa palveluvarustuksensa kehittämiseen. Jotta taantumasta toivutaan, Kajaanin on panostettava **työllisyyttä tukeviin julkisiin investointeihin**. Näitä investointeja ovat esim. ajoneuvojen testauskeskus, joka on tulevaisuuteen suuntautuva satsaus ja vesiliikuntakeskus, joka on taas kaupunkilaisten hyvinvointiin liittyvä satsaus.

Kajaanin kaupungin tulee koota voimansa muovatakseen toimintaympäristöönsä asukkaidensa ja yksityisen elinkeinoelämän tarpeiden mukaan siten, että on houkuttelevaa ja mielekästä toimia ja asua Kajaanissa. Tärkeitä elementtejä tässä ovat esim. kaavoitus ja elinkeinopolitiikka. Kajaanin on oltava aktiivinen jo pelkästään sen vuoksi, että se on maakunnan keskus ja toivottavasti **elinvoimaisuuden ja kehittämisen veturi**.

Muutamia lähtökohtia kehittämiselle:

- kustannussäästö, joka ei lähde toimintatavan muutoksesta, ei ole pysyvä
- parhaat ratkaisut on haettava toteuttajilta, ei välttämättä johdolta tai esimiesportaalta
- on vältettävä vaaraa, että saneerataan sekä organisaation kustannukset että tulevaisuus

- säästämisen varaan jättäytyminen on kohtalokasta – on uudistettava toimintaa

Tässä tilanteessa me tarvitsemme vahvoja poliittisia päättäjiä, jotka pystyvät hahmottamaan suuria kokonaisuuksia ja joilla on tahto ja kyky viedä muutoksia läpi. Silloinkin, kun päätökset eivät miellytä kaikkia! Korostamme sitoutumisen merkitystä – kuormasta syöjiä on maailma väärällään! Kaikkien, niin poliittisten päättäjien kuin kaupungin palveluksessa olevien, on sitouduttava tehtyihin linjauksiin ja päätöksiin.

Kokoomuksen valtuustoryhmä